

Suzana Paunović, direktorka vladine Kancelarije za ljudska i manjinska prava

Ubrzano starenje izazov za društvo

D Razgovor

Beograd /// Srbija je sa 17,3 odsto starijih od 65 godina na samom vrhu lestvice najstarijih svetskih populacija. To je veliki izazov za srpsko društvo, jer zahteva da se u kreiranju politika u svim sferama života o ovoj činjenici vodi računa – kaže u razgovoru za Danas direktorka Kancelarije za ljudska i manjinska prava Vlade Srbije Suzana Paunović, povodom činjenica o demografskom „starenju“ Srbije. Iako je proces globalnog starenja karakterističan za sve evropske zemlje, kod nas se znatno brže odvija. U Srbiji je 1950. godine živelo 235.000 ljudi starijih od 65 godina, da bi ova cifra u drugoj po-

lovini prošlog veka narasla na 924.000, a prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, sa poslednjeg popisa iz 2011. godine, u Srbiji živi 1.247.915 građana koji su stariji od 65 godina.

Kakva je situacija u svetu?

– Među 25 demografski najstarijih zemalja u svetu, sa izuzetkom Japana, sve zemlje su iz Evrope, koja se već dugo naziva „Starim svetom“. Za to ima i opravdan razlog, jer Evropa stari mnogo brže nego ostali kontinenti i regioni. Dinamika starenja u svetu je takva da će do 2050. godine biti više starijih osoba od osoba mlađih od 15 godina. Svake sekunde u svetu dve osobe napune 60 godina.

Šta država može preduzeti kako bi našim starijim sugrađanima olakšala položaj?

Naselja bez dece

– U južnoj Srbiji svaki peti stanovnik je stariji od 65 godina. Najstariji stanovnici žive u Crnoj Travi, koja je inače i jedna od najsiromašnijih opština u našoj zemlji. Zabrinjava podatak da u 1.500 naselja u Srbiji tokom 2011. nije rođeno nijedno dete.

– Treba da budemo svesni da ćemo živeti u društvu u kome će procenat učešća najstarijih sugrađana, u ukupnom broju stanovnika, biti izuzetno veliki. Zato o starima i starosti ne treba razmišljati i govoriti kao o problemu. Treba razvijati mogućnosti za njihovu društvenu aktivaciju i „iskoristiti“ njihovo iskustvo. Kao što sam već rekla, usluge zdravstvene i socijalne zaštite moraju biti otvorenije za potrebe starijih. U Srbiji je 35 odsto usluga socijalne zaštite u opštinama namenjeno starijima korisnicima i sa uzlaznim trendom se mora nastaviti, posebno u nerazvijenim područjima. Zdravstvene usluge moraju biti takve da uvažavaju specifične potrebe starijih građana. Potrebno je dalje unapređivati programe prevencije i obezbediti veće kapacitete za palijativnu negu, Alchajmerovu bolest i slično.

Stari su često diskriminirani. Šta Vlada preduzima?

– Strategija prevencije i zaštite od diskriminacije koju je Vlada usvojila u junu ove godine kao posebno osetljivu društvenu grupu navodi starije osobe. Strategija predviđa mere koje će se do 2108. preduzimati u cilju smanjenja diskriminacije starijih osoba u našem društvu. Stari su često žrtve porodičnog nasilja, ekonomske eksploatacije. Prema podacima centra za socijalni rad u Srbiji, u 2011. godini 3.742 starije osobe su bile žrtve zanemarivanja, a čak 910 starijih građana su bili žrtve nasilja.

K. Živanović